Zaterdag 31 October 1942 — DAGBLAD — 59ste Jaargang, No. 3742

AMIGOE DI CURACAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
f 1.50 per maand [Aruba f 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers f 0.10.

Adm.: Tel., 1550. Redactie Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Asso. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Terugtrekking Nippons vloot uit Salomons Archipel.

Japans slagschip en vliegdekschip door Vlegende Forten getroffen.

U.S.A.-troepen houden elke duim gronds op Guadalcanal, zegt Knox.

Enige verslapping in Egyptische strijd.

Daglicht-aanvallen op Duitse objecten in Nederland en België.

„GROOT BRITANNIË GAAT OVER TOT OFFENSIEF".

De Britse Minister van Buitenlandse Zaken Anthony Eden zeide in een redevoering, dat Groot Brittannië zich thans van de verdediging naar de aanval beweegt. Sprekende voor een bijeenkomst van de Schotse conservatieve partij verklaarde Eden, dat de oorlog begonnen is een nieuw karakter aan te nemen. Hij zeide, dat Groot Brittannië niet overal in de verdediging is, doch de overmacht heeft over de noordelijke kusten van Frankrijk alsmede in staat is Italië bij dag af te straffen en Milaan en Mussolini 's nachts te bombarderen (Glasgow, (AP) 30.10).

EEN ONTKENNING VAN HULL.

Cordell Hull karakteriseerde als slechts een voorbeeld van de Duitse propaganda" de uitzending van radio Berlijn, dat hij naar Moskou zal worden gezonden als Noordamerikaans Ambassadeur in erkenning van het Russische aandringen, dat „iemand van cabinetsrang" worde benoemd voor die post (Washington, (AP) 30.10).

DE VERKIEZINGEN VOOR HET U.S.A.-CONGRES.

President Roosevelt drong er op aan, dat iedereen zijn stem uitbrenge voor de verkiezingen voor het Congres, welke de volgende week Dinsdag zullen plaats hebben. Hij verklaarde, dat deze gebeurtenis des te belangrijker is, omdat de Verenigde Staten „geheel in de oorlog zijn, teneinde de democratie in leven te houden". Hij maakte deze opmerkingen in een formele verklaring, die op een persconferentie werd voorgelezen (Washington, (AP) 30.10).

VERKLARINGEN VAN KNOX OVER DE SALOMONSEILANDEN

De Noordamerikaanse Secretaris van Marine Frank Knox zeide: „Wij zijn nog op Guadalcanal en bezetten elke duim gronds, welke wij ooit gehad hebben."

Tegelijkertijd zeide Knox op zijn persconferentie, dat de Japanse vloot zich van het toneel heeft verwijderd" na de slag om de Salomonseilanden en dat sommige der Japanse oorlogsschepen naar hun bases terugkeren.

Knox zeide: „Ik zou willen zeggen bij wijze van spreken, dat de eerste ronde voorbij is en dat zij wachten op de tweede ronde om te beginnen". Een verslaggever zeide: „Wel, nog steeds bij wijze van spreken, hoe zoudt u zeggen, dat de eerste ronde afgelopen is in punten?" Knox antwoordde: „Wij zijn nog op Guadalcanal en bezetten elke duim gronds, die wij ooit gehad hebben."

Knox zeide geen indruk van optimisme te willen geven. Hieraan voegde hij toe: „Doch ik heb een groot gevoel van trots over de wijze waarop onze mannen het hoofd hebben geboden aan de aanval in het gebied van Tulagi en Guadalcanal en de vaardigheid waarmede deze strijdkrachten zijn gebruikt. Zij hebben een schitterende taak verricht."

Knox zeide, dat de legerluchtmacht nog „steeds zeer actief" is. Hieraan voegde hij toe, dat de vloten „niet in actieve operaties gewikkeld waren aan de oppervlakte nabij de Salomonseilanden". Hij zeide, dat de Marine ervan overtuigd is, dat sommige der Japanse schepen naar hun bases zijn teruggekeerd. Knox onthulde, dat nog steeds voorraden de strijdende mariniers en soldaten op Guadalcanal bereiken. Hij wilde echter niet zeggen op welke wijze zij worden afgeleverd. Hij zeide wel, „dat er geen onderbreking is geweest in onze verbindingslinies."

Knox steunde de vroegere verklaring van den Secretaris van Oorlog Henry Lewis Stimson, toen deze zeide, dat er een volledige samenwerking bestaat tussen leger en marine op de Salomonseilanden. Ook haalde hij de verklaring aan, die door den Onder-Secretaris van Marine James Forestall was geuit, dat „hoe dichter men bij het front komt, hoe nauwer de samenwerking wordt". Knox zeide, dat de legerluchtmacht het offensief naar den vijand brengt. Verder verklaarde Knox, dat de Japanse tanks, die heden in een communiqué werden genoemd, lichte waren van ongeveer 16 of 17 ton (Washington, (AP) 30.10).

COMMUNIQUÉ VAN DE U.S.A.-MARINE.

Het Noordamerikaanse Marine-communiqué No. 174 luidt:

„Zuidelijk deel van de Stille Oceaan: (alle data zijn Oosterlengte). 1. Op 28 October was de activiteit langs de kust van het eiland Guadalcanal beperkt tot kleine schermutselingen tussen de Noordamerikaanse en vijandelijke patrouilles. Noordamerikaanse vliegtuigen van Guadalcanal gingen door de vijandelijke stellingen ten Westen van het vliegveld te bombarderen en op te sporen. In de late namiddag vernietigden Noordamerikaanse gevechtsvliegtuigen twee vijandelijke watervliegtuigen in de Rekata-baai. In totaal werden gedurende de laatste week twaalf lichte Japanse tanks vernietigd.

2. In de vroege morgen van 29 October hebben vijandelijke vliegtuigen onze stellingen op Guadalcanal aangevallen. Alle bommenwerpers lieten hun bommen in het water vallen en geen schade werd veroorzaakt. In de nacht van 29 op 30 October hebben Noordamerikaanse motortorpedoboten een vijandelijke torpedojager aangevallen, welke was betrokken in het aanbrengen van versterkingen of het van voorraden voorzien der vijandelijke troepen op Guadalcanal. Men plaatste een torpedotreffer op de torpedojager, die stilstond, toen men hem het laatst waarnam" (Washington, (AP) 30.10).

Het melding maken door het marine-communiqué van torpedoboot-actie is de tweede bekendmaking van deze soort in de slag om de Salomonseilanden. De aanval van een torpedo-boot in de nacht van 14 op 15 October jl. heeft een waarschijnlijke treffer ten gevolge gehad op een Japanse kruiser. De 12 vernietigde tanks, die in het communiqué genoemd worden, brachten het totaal aantal op Guadalcanal vernietigde tanks op 17. Vijf werden door leger- en marine-troepen en door de artillerie vernietigd in de nacht van 23 October jl., toen de Japanners vier vruchteloze aanvallen deden om door te breken in de Westelijke linies van de Noordamerikaanse strijdkrachten. Naar men kan aannemen werden deze 12 tanks vernietigd tijdens de onlangs uitgevoerde twee aanvallen, waarbij het den vijand gelukt is door te dringen in de Noordamerikaanse linies. In beide gevallen werden zij verdreven door tegenaanvallen (Washington, (AP) 31.10).

NOORDAMERIKAANSE VROUWEN IN DE FABRIEKEN.

President Roosevelt zeide op een persconferentie, dat er nog geen beslissing bereikt is omtrent de registratie voor nationale dienst om mannen op te roepen voor werk in de industrieën en op de boerderijen. Hij maakte evenwel bekend, dat de mogelijkheid bestaat, dat de verplichte registratie van vrouwen in behandeling zal worden genomen. Hij zeide, dat zulk een registratie tot doel zal hebben het aantal vrouwelijke werkers te bepalen en haar nut voor oorlogswerk (Washington, (AP) 30.10).

DE ITALIAANSE BEWERING OVER HET TORPEDEREN VAN 2 U.SA-SLAGSCHEPEN.

Gezaghebbende Britse bronnen vertelden op afdoende wijze het verhaal hoe een Italiaanse duikboot-commandant twee Noordamerikaanse slagschepen „tot zinken bracht" en de Italiaanse Gouden Medaille voor dapperheid in de wacht sleepte. Op 12 Mei beweerden de Italianen, dat een hunner duikboten een Noordamerikaans slagschip van de „Maryland"-klasse tot zinken had gebracht ter hoogte van de Braziliaanse kust. De fascisten verklaarden daarbij, dat 52 overlevenden van dit slagschip aan land waren gezet in een Zuidamerikaanse haven. De Britten zeiden, dat „ongelukkigerwijze voor de Italiaanse beweringen" het later bekend is geworden, dat de 52 overlevenden, die aan land waren gezet, kwamen van een getorpedeerd Brits vrachtschip en niet van een slagschip. Ook Hitler heeft den duikbootkapitein Enzo Grossi van de duikboot „Barbarigo" begiftigd met het IJzeren Kruis voor deze onderneming. Daarna, op 10 Juni, gaven de Italianen een communiqué uit waarin „nauwkeurige" bizonderheden werden verstrekt over dezelfde duikboot, die een Noordamerikaans slagschip van het „Mississipi"-type ten Westen van Freetown zou hebben aangevallen. Men zou het slagschip met 4 torpedo's getroffen hebben en zien zinken.

Het ware verhaal, aldus de Britten, had betrekking op een Engelse corvette, die zich op die plaats ophield. Het vaartuig heeft bekend gemaakt, dat het werd gemist door 4 torpedo's, welke door een Italiaanse duikboot waren afgevuurd.

Hitler schonk Enzo Grossi het Ridderkruis van het IJzeren Kruis. Om niet onder te doen begiftigde Mussolini den commandant met de Gouden Medaille voor dapperheid — de hoogste onderscheiding in Italië — en benoemde den commandant tot kapitein (Londen, (AP) 30.10).

BRITSE TORPEDOJAGER VERLOREN.

De Britse Admiraliteit gaf het volgende communiqué uit: „De Admiraliteitsraad betreurt het te moeten bekend maken, dat de torpedojager „Veteran" (Luitenant Commandant T. H. Garwood) gezonken is. De naaste bloedverwanten van de omgekomenen zijn in kennis gesteld" (Londen, (AP) 30.10).

NAZIES BEWEREN 9 SCHEPEN TOT ZINKEN TE HEBBEN GEBRACHT.

Van de Duitse radio:

Het Duitse Hoofdcommando maakte door middel van een speciale verklaring bekend, dat Duitse duikboten, die in de Noordatlantische Oceaan opereren, „een vol geladen convooi" op weg naar Engeland hebben aangevallen als gevolg waarvan negen schepen met een gezamenlijk tonnage van 68.500 ton tot zinken kwamen (Berlijn, (AP) 30.10).

AANVALLEN OP DE LAGE LANDEN.

Britse gevechtsvliegtuigen en gevechtsbommenwerpers deden heden bij daglicht aanvallen op de vervoerwegen van de Duitsers in de Lage Landen op het water en op het land. Spitfires op een offensieve patrouillevlucht vielen een vrachttrein aan nabij Ostende en een fabriek in Nederland, alsmede schepen nabij de Nederlandse kust. Een „Mosquito" wordt vermist (Londen, (AP) 30.10).

BRITTEN NEMEN FIANARANTSOA OP MADAGASCAR.

Het communiqué van Oost-Afrika luidt als volgt: „Oostafrikaanse troepen traden Fianarantsoa binnen, de meest belangrijke stad in het Zuiden van Madagascar, waar tot voor kort het hoofdkwartier was van Gouverneur Generaal Armand Annet. De stad werd veroverd op 29 October om 16 uur en de opmars verder naar het Zuiden heeft voortgang.

Onze troepen hebben aldus een afstand van ongeveer 420 kilometer afgelegd sedert zij Tananarive veroverden. De verovering van Fianarantsoa werd voorafgegaan door een kort gevecht te Alakamisy op 25 kilometer ten Noorden ervan, waarbij onze troepen lichte verliezen leden en 440 gevangenen namen, waaronder Luitenant Kolonel Tricore Laurent, Commandant van het tweede lichte infanterie bataljon en het Malagasy schutters-bataljon.

Mijnheer Annet en Generaal Guillemet, die het bevel voert over de Vichytroepen op Madagascar, hebben zich naar het Zuiden teruggetrokken. Men gelooft niet, dat hun strijdkrachten nog een doeltreffende weerstand kunnen bieden aan onze opmars, doch de vernietiging van wegen en het plaatsen van versperringen, welke slechts de economie van het eiland schaden, zullen waarschijnlijk voortduren" (Londen, (AP) 30.10).

EEN VIJANDELIJKE AANVALLER.

Een vijandelijk vliegtuig stortte zich hedenmorgen uit de wolken op een dorp in East Anglia en wierp bommen, die onschadelijk in open ruimten vielen. (Londen, (AP) 31.10).

Het nieuws van vandaag.

„De eerste ronde van de slag om de Salomonseilanden is voorbij", verklaarde de Noordamerikaanse Secretaris van Marine Frank Knox op een persconferentie. Gevraagd omtrent de afloop van deze eerste ronde deelde de Secretaris mede, dat de U.S.A.-strijdkrachten op Guadalcanal elke duim gronds bezetten, die zij ooit hadden". Tevens gaf Knox te kennen, dat enkele Japanse oorlogsschepen zich naar hun bases hebben begeven en dat de Japanse vloot zich heeft teruggetrokken (blz. 1).

Knox waarschuwde evenwel tegen een al te groot optimisme, omdat de Japanse vloot nog altijd kan terugkeren. Van de berichten uit Generaal MacArthurs Hoofdkwartier in Australië blijkt echter, dat het lucht-offensief tegen de Japanse vloot krachtig wordt voortgezet en steeds meer verliezen aan den vijand worden toegebracht. Zo zijn weer voltreffers geplaatst op een zware kruiser of een slagschip, een lichte kruiser en een vliegdekschip. Nog een ander schip werd in brand gezet en mogelijk werd nog een torpedojager getroffen (blz. 1).

In de Egyptische woestijn schijnt het 8e Britse leger ook even te rusten. Het Hoofdkwartier deelde namelijk mede, dat gisteren vijandelijke tegenaanvallen op de nieuwe stellingen werden afgeslagen. Frank Martin, de AP-man, die zich bij de Britse strijdkrachten bevindt, seint een verslag van de aanval, die de troepen in de nacht van 28 op 29 October deden (blz. 3).

Van het Russische front wordt gemeld, dat Stalingrad de Duitse aanvallen afslaat en dat er weinig verandering in de situatie is. Dit wil echter niet zeggen, dat de strijd in hevigheid afgenomen is. Dit blijkt wel uit het middernachtelijk communiqué, hetwelk zegt, dat gisteren 1100 nazies de dood vonden aan dit front (blz. 3).

Bij Naltsjik schijnen de Russen nu ook stand te houden. Alle aanvallen van de Duitsers werden afgeslagen met hevige verliezen voor hen, hoewel zij hier grote luchtstrijdkrachten geconcentreerd hebben. De Duitsers gebruiken hun bommenwerpers om de weg voor de infanterie vrij te maken, doch de Russen blijven hardnekkig verdedigen en gebruiken zelf laagvliegende „Stormoviks" om aanvallen te doen op de vijandelijke concentraties. 50 Tanks werden alzo op een dag vernield (blz. 3).

Aan het Noordwestelijk front deden de Duitsers een nieuwe aanval, doch bij de gevechten, die ontstonden, werden 700 nazies gedood.

Op de 4e bladzijde wordt in een artikel uiteengezet, welke invloed het Nederlandse volk in de loop van de 17e en 19e eeuw gehad heeft op de vorming van het volk der Verenigde Staten. Naast de zucht naar goud, die de „Kuitbroeken" (Knickerbockers) naar de nieuwe wereld dreef, waren het godsdienstige motieven en de erbarmelijke toestanden omtrent het midden van de vorige eeuw, toen 27% van ons volk van de steun leefde.

De Wereld na de Oorlog.

„Er rust op de katholieken van Noord-, Middel- en Zuid-Amerika — dus ook op die van de zes Curaçaose eilanden — een last van onmetelijke omvang".

Reeds enkele weken hebben wij in onze Zaterdagse artikelen aandacht gewijd aan de in Washington gehouden „Inter-American Seminar on Social Studies". Zoals veelal geschiedt, werd ook deze conferentie besloten met het plechtig aannemen van een „verklaring", een „statement" zoals dat heet en zonder hetwelk geen conferentie volledig kan zijn. Wij laten hieronder thans in vertaling de Verklaring van de „Inter-American Seminar on Social Studies" volgen:

„De crisis van onze beschaving, welke thans een hoogtepunt bereikt heeft in deze oorlog, is voor alles een tragedie van de moraal. Zij spruit voort uit een valse opvatting omtrent den mens en omdat de mens zijn eigen afkomst, bestemming en zending op aarde vergeet. Zij heeft daarom haar oorsprong in de godsdienst en geen goede oplossing is mogelijk dan door de Christelijke opvatting omtrent den mens, zijn individuele en sociale leven opnieuw te vestigen. De crisis heeft haar uiteindelijke oorsprong in de splitsing van de Christelijke eenheid en de Renaissance van het heidendom.

De eenheid en gelijkheid van rechten van het mensdom zijn gevolgen van zijn natuur, die hij met God, die hem geschapen heeft, gemeen heeft, en welke het vleesgeworden Woord veredeld heeft, welke ook Christus heeft vrijgekocht zonder onderscheid van ras of van enig ander soort en die de leer van het Evangelie heeft geroepen tot een gelijke verlossing.

Dit is de band van een ongerepte cultuur.

Politieke systemen en philosophische systemen die de gelijkheid der mensen ontkennen hun eenheid breken, de zucht naar heerschappij en de vervolgingen, die gegrond zijn op onderscheiding naar ras of godsdienst, zijn onmenselijk, anti-Christelijk en barbaars.

De Mens, de Mens het redelijke wezen, de mens het vrije wezen, de mens het kind van God, vrijgekocht door Christus en erfgenaam van Zijn eeuwige heerlijkheid; de mens, die verantwoordelijk is voor zijn bestemming, heeft een persoonlijkheid, die hem geheel eigen is en een zending, die slechts hij kan beseffen en die hij niet mag verwerpen.

De nadruk op individuele rechten.

Voor het nastreven van zijn levensdoel heeft hij individuele rechten, het bewaren waarvan en de toepassing waarvan erkenning en bescherming behoorden te verkrijgen in elke sociale orde. Hoewel het gezin, de burgerlijke gemeenschap en andere natuurlijke groepen rechten hebben ten opzichte van de individuen die zij moeten erkennen en eerbiedigen, moeten de eerstgenoemden tegelijk erkennen, dat zij haar uiteindelijke doel vinden in het noodzakelijk tot uiting brengen van de menselijke persoonlijkheid.

Het is de functie en de plicht van de Regering om algemene welvaart te scheppen en de juiste toestanden van het sociale leven te verzekeren. Ook moet worden toegestaan aan zelfbesturende natuurlijke groeperingen om overeenkomstig haar bekwaamheden de menselijke persoon te dienen en hem te helpen zijn zending op aarde zowel als zijn bovennatuurlijke bestemming op de meest volmaakte wijze na te streven.

De totalitaire Staat, de Staat die de menselijke persoon verloochent en hem verdrukt, verloochent en verdrukt zijn vrijheid en waardigheid; dat maakt de Staat tot het levensdoel en niet het middel waardoor de mens en zijn natuurlijke groepen kunnen leven. Hij verraadt het gemene goed en moet de veroordeling ondergaan van elk beschaafd en Christelijk geweten. Zelfs indien niet totalitair, verdient elke Regering, die het individu verdrukt of vervolgt in zijn noodzakelijke rechten, een volledige veroordeling.

Democratisch systeem geprezen.

De democratie, welke haar gebreken ook mogen zijn geweest in het verleden, is zeker gekant tegen het totalitarisme. Als zij door Christelijke beginselen wordt geleid, vormt zij zeker een systeem waaronder een Christelijk leven het best bereikt kan worden. De individualistische democratie is slechts kort geleden begonnen te erkennen, dat het normale leven van een land vereist, behalve politieke zelf-regering, een groot netwerk van zelfbesturende georganiseerde groepen.

Zelfbesturende gezinnen, zelfbesturende industrieën en beroepen, een zelfbesturende Kerk, zelfbesturende culturele organisaties zijn juist de factoren voor een goede democratie als bevorderaars, samen met de Regering, van het algemene welzijn. Deze organische, nauw verbonden democratie, moeten wij bouwen.

Een sociale hervorming is direct noodzakelijk. Overeenkomstig de leer van de Kerk en in het bizonder van de encyclieken „Over de voorwaarden van de Arbeid" en de „Wederopbouw van de Sociale Orde" moet het begrip van arbeid opnieuw worden gevestigd.

Het arbeidende volk moet zijn rechtvaardige loon krijgen en bij het berekenen daarvan moet aan het hoofd van een gezin zijn juiste belangrijkheid worden toegekend.

Zij moeten een economische verzekering hebben tegen risico's, zowel persoonlijke als sociale, die beletten dat zij een levensonderhoud zouden verdienen.

De toegang tot eigendomsrecht, op het platteland en in de stad moet zo veel mogelijk worden uitgebreid. De vrije organisatie van de arbeid moet worden gewaarborgd. De Christelijke regels van rechtvaardigheid en liefde moeten worden gevestigd. De armen moeten goed kunnen leven. In de Amerikaanse landen moet een speciale bescherming worden gegeven aan Indianen en Negers.

Klassenvrede is het doel.

Geen klassenstrijd doch een sociale vrede is ons doel door de vestiging van

een systeem van zelfbesturende industrieën en beroepen.

Het is een onverbeterlijke fout om het economische leven te beschouwen als onafhankelijk van de morele leerstellingen der Kerk. Zoverre de beginselen, welke een gezond sociaal program onderstrepen, tot de zedenleer behoren, moeten zij worden onderwezen als een op zichzelf staand deel van de gehele Katholieke leer en behoren zij aldus te zijn vervat in de Catechismus en leerboeken.

Deze aarde en de mensen dezer aarde bestaan niet als eenzame enkelingen, afzonderlijke gezinnen of afzonderlijke landen. God gaf de aarde aan het gehele mensdom en maakte de mensen tot broeders. Meer dan, doch met inbegrip van de individuele, gezins- en nationale rechten, bestaat de verplichting om de bronnen van de aarde te ontginnen en de goederen te verdelen, opdat de mens aldus medescheppe met God voor het grotere welzijn van het gehele mensdom. Binnen dit beginsel vallen niet alleen de rechten van de landen om te leven en goed te leven, doch ook de rechten van de gezinnen binnen die landen.

Het „algemeen", „universeel" of „katholiek" is een noodzakelijk kenmerk van de Katholieke Kerk en dit stelt zich in het geheel niet tegenover de stricte naleving van de patriottische plichten. Op dezelfde wijze, als egoisme de landen tot een schadelijke isolatie doemt ontzegt ook een veronachtzaming van de natie in naam van zedelijke beginselen en waarden de beginselen van een levenskracht en maakt zij hen machteloos en waardeloos.

Vooral in oorlogstijd is het juist en noodzakelijk om de energieën van het land in buitengewone mate te vergen, te versterken en aan te zetten voor het nationale welzijn. Maar men moet niet vergeten, dat de verwaarlozing voor algemene beginselen of het vergeten ervan daardoor niet kan worden gewettigd: de hogere waarde van de beginselen blijft intact.

Juist tijdens de oorlog is het nodig om alle pogingen aan te wenden om harmonieus en voortdurend de nationale idealen en dat supra-nationale geheel van eisen, realiteiten en verlangens, hetwelk voortkomt uit de Christelijke geest, tezamen te brengen.

Internationale samenwerking volmaakt en oprecht, is noodzakelijk om de crisis te overkomen en de na-oorlogse wereld te organiseren op een hechte grondslag. Het egoïsme, dat dikwijls de grondleer is geweest van menig land, moet plaats maken voor de universele waarden.

Toch is een nieuwe methode niet genoeg. Er moet nieuwe geest komen. Deze moet het internationale leven op zulk een wijze beheersen, dat de herhaling voorkomen kan worden van de doelstrekkingen, systemen en ontwikkelingen, die de huidige catastrophe hebben veroorzaakt. Een schaal van waarden, hoofdzakelijk gebaseerd op de geest, moet de bron worden van de speciale regelingen van het internationale leven.

Deze vaste regels moeten worden beschermd, toegepast en opgelegd door een gecoördineerd, voortgezet en doeltreffend optreden van alle landen. Het doel en de rechtvaardiging van de oorlog is geen wraakneming, doch de vestiging van een rechtvaardige en vrije orde voor alle mensen van de wereld.

De richtlijnen die worden aangegeven in de toespraak van Paus Pius XII van Kerstmis 1939, tonen de weg naar een ware een duurzame vrede.

Bespreking van de Economische Organisatie.

Behalve een wereld-regeringsorganisatie is een nationale en wereldeconomische organisatie nodig. Zij is nodig om het economische leven dienstbaar te maken aan het algemene welzijn van het gehele mensdom. De vorm van de organisatie moet er een zijn, die de nadruk legt op de vrije organisatie van de handel, van de arbeid, van boeren en van de beroepen, die worden gesteund en worden gerespecteerd door de Regering.

De crisis kan niet worden opgelost zonder een nauwkeurige en doeltreffende samenwerking tussen de Regeringen en geestelijke machten.

Tot deze generatie toe gevoelden de volken van Amerika, zelfs nadat wij onze politieke onafhankelijkheid erlangd hadden, zich in feite en in grote mate afhankelijk van Europa. Wij wensten niet onze banden met Europa, onze moeder, te doen verslappen.

In de na-oorlogse wereld wensen wij Europa te helpen, alsook Azië en het gehele mensdom. Doch het feit is duidelijk, dat op Noord-, Midden- en Zuid-Amerika de enorme last drukt om de leiding van een goede na-oorlogse wereld te delen. Daarom rust op de Katholieken van Noord-, Midden- en Zuid-Amerika een last van onmetelijke omvang".

ARUBA.

NA HET BEZOEK VAN PRINS BERNHARD.

Het bezoek van Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins der Nederlanden, aan Aruba heeft zeker medegewerkt om de band tussen de Arubaanse bevolking en het Huis van Oranje hechter te maken. Deze band had echter veel steviger aangehaald kunnen worden, indien het bezoek van den Prins aan Aruba van langere duur had kunnen zijn. Indien Zijne Koninklijke Hoogheid over voldoende tijd had kunnen beschikken om hier en daar eens grondig rond te kijken zou Zij zeker het Arubaanse volk beter hebben leren kennen en zou het volk den Prins der Nederlanden meer hebben kunnen leren waarderen. Alhoewel Aruba het bezoek van den Prins der Nederlanden op hoge prijs stelt, is men teleurgesteld, dat slechts weinigen het voorrecht hadden om den Prins der Nederlanden, zij het voor één ogenblikje te zien. Velen waren te laat om den Prins te zien voorbij gaan, die 20 minuten te vroeg in de stad was en veel te snel reed. Hoe fijn zou het geweest zijn, indien de Prins der Nederlanden bij Zijn rondrit door Oranjestad even het San Pedro Hospitaal had kunnen aandoen, opdat alle zieken den Prins der Nederlanden in ogenschouw konden nemen? Hoe ontzaglijk veel zou het hebben bijgedragen, tot de algemene vreugde indien de Prinselijk stoet even bij Sabaneta had gestopt en de Zijne Koninklijke Hoogheid ware uitgestapt om de jubilerende menigte en schoolkinderen onder leiding van Pastoor Tobias Jansen O.P. even toe te spreken. Zo zou de trouwe liefde voor het Oranjehuis rotsvast geworteld worden en de bevolking nog meer Oranje-gezind worden.

Wij begrijpen zeer goed, dat de tijd waarover Zijne Koninklijke Hoogheid kon beschikken te beperkt was, en daarom zijn wij toch dankbaar voor dit kort bezoek aan ons eiland. Wij spreken echter de wens uit dat het volgend bezoek van een veel langere duur zal zijn. Het zij hierbij terloops opgemerkt dat sommige kindertjes, die het voorrecht hadden den Prins te voet te zien op weg naar de Gezaghebberswoning, zeer teleurgesteld mededeelden, dat de Prins een man was. Ze hadden zich een vorstelijk persoon anders voorgesteld, een soort supermens of misschien een gouden of diamanten voorwerp.

[De Redactie onderschrijft de mening van haar Arubaanse correspondent, dat 's Prinsen bezoek te kort van duur geweest is, volkomen. — Red.]

„EEN IDEAAL ECHTGENOOT".

Dezer dagen werd onder belangstelling van een zeer groot publiek „Een ideaal echtgenoot" opgevoerd door de Toneelgroep van de Afdeling Aruba van het Algemeen Nederlands Verbond.

„Een ideaal echtgenoot", door Oscar Wilde, werd uit het Engels vertaald in het Nederlands door Mevrouw Frerken. De uitvoering ervan geschiedde in een stampvolle zaal van het Theater Rialto en was in één woord gezegd schitterend!

Onder de aanwezigen bevonden zich de Heer Isaak Wagemaker, Gezaghebber van Aruba, de Heer Frits J. E. Krips, luitenant ter Zee 1e klasse, Oudst Aanwezend Zee-officier op Aruba; Kapitein Gerardus H. van der Spek; Rechter Meester Henri A. J. Gijssen.

De spelers wisten het publiek ruim 3 uren in een boeiende spanning te houden. Dit bleek ook uit de voortdurende geestdriftige ovatie, die den spelers welverdiend te beurt viel. Het moet allereerst met lof vermeld worden, dat Mevrouw Harmsen als Mevrouw Cheveley, Mevrouw Bronkhuizen als Lady Chiltern, Mevrouw Le Poole als Mejuffrouw Mabel Chitern, zich buitengewoon goed van haar taak gekweten hebben. Er was geen sprake van, dat men merkte met amatrices te doen te hebben. Ook Mevrouw Wurtz as Lady Markby, Mevrouw Van Erp als de gravin van Basildon en Mevrouw Couzy als Mevrouw Marchmont, waren buitengewoon goed.

Verder moet nog vermeld worden de Heer Wurtz, die als graaf Caversham zijn rol prachtig speelde. De Heren Hese, Hesseling, Redeker, Le Poole, Goslinga en Spigt speelden hun rol eveneens zeer goed.

Het was een buitengewoon goed geslaagde avond, die de toneelgroep van het Algemeen Nederlands Verbond het publiek bezorgde. Het spreekt van zelf, dat de regie, die alweer bij den Heer Jan Pauw berustte, niets anders dan bij voorbaat succes garandeerde. Zeer terecht dankte de Voorzitter van het Algemeen Nederlands Verbond, Dokter Willem Harmsen den Heer Pauw zeer hartelijk. Hij was om zo te zeggen de spil waar alles om draaide.

Verder dankte de Voorzitter alle spelers voor hun praestaties. Evenzo werd den Heer Adriaans, dien de Voorzitter naar voren liet komen, warme dank gebracht voor de prachtige verlichting. Tenslotte moet nog vermeld worden, dat de Kapster Mevrouw Van der Endt veel heeft bijgedragen voor het welslagen van deze avond. De voorzitter reikte verder geschenken uit aan de speelsters en wel Oranjepakjes en aan den Heer Pauw een mooi zilveren cigaretten-étui namens het Bestuur van de afdeling Aruba.

Ook de Heer Hesseling nam het woord en bracht dank en hulde aan den Heer Pauw namens de spelers en overhandigde hem een paar boeken als geschenk van de spelers.

Na afloop kwam de Heer Pauw aan het woord om medewerkers, bestuur en publiek te bedanken voor de verleende hulp en opkomst.

En zo behoort de uitvoering van „Een ideaal echtgenoot" alweer tot het verleden en wij hopen deze groep nog menigmaal onder regie van Jan Pauw op de planken te zien. De Heer John G. Eman was zo vriendelijk den spelers na afloop een souper aan te bieden in de Aruba Country Club.

EEN BRANDJE.

Dezer dagen loeide de sirene van de Brandspuitwagen, die op weg was naar het Hotel Palace. Op het eerste gezicht leek het een geweldige brand te zijn, doch het bleek dat een blik met benzine uit de vrachtauto der Amerikaanse troepen viel en in brand geraakte vlak voor het hotel. De Noordamerikanen blusten met een eigen apparaat dat ze bij zich hadden de brand, die spoedig gedoofd was.

CURACAO

DE APOSTOLISCH VICARIUS WEER OP CURAÇAO.

Hedenochtend keerde Zijne Hoogwaardige Excellentie Mgr. Petrus I. Verriet O.P., de Apostolisch Vicarius van Curaçao terug na gedurende een week een bezoek gebracht te hebben aan Aruba. Zijne Hoogwaardige Excellentie was tijdens dit bezoek vergezeld van Haar secretaris Pater Willibrordus Brada O.P.

Tijdens het verblijf op Aruba vormde de Apostolisch Vicarius ongeveer 1300 kinderen.

Woensdagmiddag installeerde Zijne Hoogwaardige Excellentie te San Nicolas de leden en voorwachtsters van de E.K. en Donderdagmiddag wijdde de Kerkvoogd het vaandel van de adoratievereniging Emanuel. Deze vereniging bidt in het bijzonder voor de vrede.

GOUVERNEUR SPREEKT VOOR DE RADIO.

Morgen, Zondagavond om 20.30 uur zal Zijne Excellentie de Gouverneur voor de radio spreken.

AFSCHEIDSTOURNEE TEUN DON.

12 November in Brion.

De Heer Teun Don, de bekende pianist, zal, alvorens naar de Verenigde Staten van Amerika te vertrekken, een aantal afscheids-concerten geven. Op Donderdag 12 November geeft hij onder de auspiciën van de Curaçaose Kunstkring een concert in het Theater Brion.

Teun Don heeft den violist Max Tak uitgenodigd zijn medewerking te willen verlenen. Men zal beide musici in enkele kamermuziekwerken horen. Het concert van 12 November wordt enkele dagen later als jeugdconcert in het theater Roxy herhaald.

De Heer Teun Don geeft bovendien concerten te Maracaibo, op Santo Domingo en Haïti.

„THE SONG OF BERNADETTE."

Het boek van Franz Werfel, een Joodsen vluchteling, die een boek over Lourdes schreef, getiteld „The Song of Bernadette", is reeds lang geleden door ons in ons gebiedsdeel geïntroduceerd. Er werd toen opgemerkt, dat het boek zulk een geweldig succes had in de Verenigde Staten. Uit deze week binnen gekomen couranten zien wij, dat „The Song of Bernadette" nog altijd als nr. 1 staat op de lijst van meest verkochte boeken in New York, Washington, Baltimore, Chicago, New Orleans.

Het boek is verschenen in April jongstleden.

INSPECTIE VAN HET ONDERWIJS.

Vakexamen voor benoembaarheid tot adjunct-commies.

Gehouden op Curaçao op 22, 23, 24, 27 en 28 October 1942.

Groep Secretarie: Geëxamineerd: 7 candidaten; afgewezen 1 candidaat; geslaagd 6 candidaten, t.w. Mejuffrouw L. M. Sprockel en de Heren E. A. Dovale, J. Eleonora, A. L. Hollander, P. A. Lenderbor, B. Ph. Römer.

Groep financiën: Geëxamineerd: 12 candidaten; afgewezen 3; herexamen 4; geslaagd 5 t.w. Mejuffrouw A. J. Gratia en de Heren E. van Breet, L. C. Mercera, V. C. Vinck, H. de Windt.

MAX TAK EN „BUZIAU".

Max Tak verzoekt ons mede te delen, dat hij, geleid door overwegingen van persoonlijke aard, de artistieke leiding van de Curaçaose Vereniging van „Kleinkunst"-amateurs Buziau heeft neergelegd. In een brief aan het bestuur dezer vereniging heeft hij daarvan mededeling gedaan. Max Tak zal dus niet meer als componist-auteur, regisseur, producer en dirigent van de voorstellingen van Buziau optreden: hij blijft echter lid van „Buziau".

VERBODEN TE PARKEREN.

Het is voortaan verboden te parkeren op het verhoogde gedeelte van de Handelskade.

NEDERLANDS MANNENKOOR ZINGT.

Morgen onder de Hoogmis van 8.30 uur zal het Nederlands Mannenkoor zingen in de Parochie van Onze Lieve Vrouw van de Berg Carmel te Groot Kwartier.

VERENIGINGSNIEUWS.

— K.S.C. Mons. Verriet Tournooi: Zo. 10 uur C.S.R. — Vitesse; 15.30 uur Caribe — Veloz; 16.30 uur Tropiaals — Ecuador.

GENEESKUNDIGE DIENST.

De dienst in het stadsdistrict wordt waargenomen van 31 October 18 uur af tot 1 November 20 uur door den gouvernements-geneeskundige: H. L. Chateau, arts, Julianaplein 42, telefoon No. 1259.

APOTHEKEN.

Deze week hebben de volgende apotheken de Zondag- en nachtdiensten:
Otrabanda: Emma (tel. 1636).
Punda: Excelsior (tel. 2004).

Van de Fronten.

DE OPMARS VAN HET ACHTSTE LEGER.

Don Whitehead seint uit Caïro:

De infanterie van het 8te Britse leger heeft volgens officiële bekendmaking nog meer grond veroverd in de woestijn aan het einde van de eerste week van het Geallieerde offensief, terwijl kleine gevechtsgroepen van Britse en vijandelijke tanks scherpe, plaatselijke schermutselingen vochten. Er is nog geen werkelijke botsing ontstaan tussen de hoofdmachten, hoewel het bekend is, dat de vijand zoveel als 200 tanks in verscheidene formaties heeft gebruikt als „opvulling" op verschillende punten langs het Geallieerde front en op verre afstand vuurt. De Britse tankbestuurders trokken snel voordeel uit de nabijheid van hun pantserstrijdkrachten en als resultaat daarvan beliepen de verliezen van een dag voor de Duitsers in de twee cijfers.

Een corporaal-tankkanonnier plaatste 8 voltreffers op vijandelijke tanks. De laatste voortgang van de infanterie zou hebben plaats gehad gedurende de nacht van Woensdag op Donderdag en tijdens deze actie werden gevangenen gemaakt. De Geallieerde communiqué's meldden een lichte opvoering in de luchtactiviteit van den vijand, doch niet op zulk een schaal, dat daarmede de algemene meerderheid van de Britse, Noordamerikaanse en Imperiale luchtstrijdkrachten kon worden uitgedaagd. Inderdaad hebben de Noordamerikaanse gevechts-eskaders, die nu reeds 22 vijandelijke vliegtuigen hebben neergeschoten tegen een verlies van 2 eigen toestellen, geen vijandelijke gevechtsvliegtuigen gevonden, die zich met hen wilden meten gedurende de operaties van Donderdag boven de woestijn.

De middelzware Noordamerikaanse bommenwerpers zijn in staat hun aanvallen op de vijandelijke stellingen, tanks, motor-convooien en andere objecten te doen naar gelang zij zulks verkiezen. Zelfs het vijandelijke afweervuur wordt beschreven als gering (Caïro, (AP) 30.10).

MET DE BRITSE STRIJDKRACHTEN IN DE EGYPTISCHE WOESTIJN.

Frank Martin, die zich met de Britse strijdkrachten in de Egyptische woestijn bevindt, seint in een vertraagd telegram van 29 October:

Krachtige Geallieerde strijdkrachten drongen in de afgelopen nacht diep in de Duitse defensies aan het Alameinfront door, vernielde vele vijandelijke tanks en veroverden verschillende vijandelijke stellingen. Andere eenheden van het 8e Britse leger zuiveren de pas gewonnen gebieden na voort te zijn gedrongen ten Westen van de opening, die gisteren door het Geallieerde offensief werd gemaakt. Vele sterke stellingen en vele gevangenen werden genomen in de laatste 24 uur. Talrijke tanks werden buiten gevecht gesteld en de Britse strijdkrachten rukten gestadig voort. In het licht van de halve maan begon de Britse aanval gisterenavond om 22 uur.

Onze troepen, die onder een hevig gordijnvuur stonden, kropen meter voor meter vooruit door het vijandelijke prikkeldraad en de stenen defensies, terwijl zij antitank- en andere kanonnen met zich meenamen. Herhaaldelijk braken handgevechten uit als vijandelijke kanonstellingen onder de voet gelopen werden. De een na ander vielen de vijandelijke sterktepunten, terwijl de Britse troepen de verdedigers omsingelden en hierbij al schreeuwende te werk gingen.

De pantservoertuigen die in de strijd geworpen werden door den vijand werden uit de weg geslagen door de groepen van anti-tankkanonnen, welke samen met de infanterie oprukten. De aanval duurde het grootste deel van de nacht.

Als dekking voor de infanterie beschoot de artillerie de zware vijandelijke kanonstellingen ver achter de linies in een poging haar stil te houden. Het vuur van de kanonnen leek uit de verte op honderden kampvuren, die verspreid waren over de woestijn. De lucht was gevuld met Britse en vijandelijke signaallichten, die rood, wit en blauw flitsten.

Gedurende de gevechten van gisteren ten Westen van de wig in de Duitse linies bij El Alamein, werden vele vijandelijke tanks uit de strijd geslagen, de grote meerderheid daarvan door de Britse infanterie. Een enkele korporaal bracht 8 voortrukkende tanks tot staan. (Met de Britten in de Egyptische woestijn, (AP) 3010).

OORLOGSCOMMUNIQUÉ VAN CAÏRO.

Het gemeenschappelijke communiqué van het Midden-Oosten luidt als volgt:

„Gedurende de nacht van 29 op 30 October en gisteren werd een aantal vijandelijke tegenaanvallen op onze nieuwe posities afgeslagen met verliezen voor den vijand. De Geallieerde meerderheid in de lucht boven de woestijn werd behouden en gedurende de nacht en de dag van 29 en 30 October werden onze aanvallen voortgezet op de voorste landingsterreinen en andere objecten.

Onze zware bommenwerpers vielen Creta aan. Lange afstands gevechtsvliegtuigen, die opereren tegen het vijandelijke vervoer in het kustgebied schoten een Junker 52 neer en vielen een landingsterrein aan. Er was gisteren enige activiteit van vijandelijke duikbommenwerpers, waarbij onze gevechtsvliegtuigen een Junkers 87 en op zijn minst drie gevechtsvliegtuigen neerschoten en vele andere beschadigden.

Onze tweemotorige gevechtsvliegtuigen vielen het vliegveld bij El Adem aan en vernielden op zijn minst vier grote vijandelijke toestellen. Wederom slaagden geen vijandelijke vliegtuigen erin de kust van Malta gisteren over te steken. Van deze operaties keerden drie onzer vliegtuigen niet terug. " (Caïro, (AP) 31.10).

WAT ROME VAN DE STRIJD IN EGYPTE ZEGT.

Van de Italiaanse radio:

Radio-Rome deelde mede, dat de Britse tanks, die „erin geslaagd waren tijdelijk door te dringen in onze verdedigingsstellingen" zijn tegengehouden. Acht tanks werden vernietigd, terwijl de rest beschadigd werd in een „kort, doch hevig gevecht" tegen de gepantserde eenheden van de As. Men beweerde, dat de Nieuw Zeelandse infanterie, die achter de Britse tanks oprukte in een strijd gewikkeld raakte met de Duitse en Italiaanse infanterie. Zware verliezen werden den vijand toegebracht en verscheidene honderden gevangenen werden genomen (Rome, (AP) 30.10).

VAN HET ITALIAANSE COMMUNIQUÉ.

Het Italiaanse communiqué deelt mede, dat er aan het Egyptische front gisteren een pauze was in de slag. De dag werd gekarakteriseerd door botsingen tussen verkenningspatrouilles en artillerie-duels. Italiaanse vliegtuigen zouden twee motorzeilschepen hebben aangevallen in het Oostelijk deel van de Middellandse Zee, waarvan een mogelijk tot zinken werd gebracht (Rome, (AP) 31.10).

DE STRIJD ROND NIEUW GUINEA.

De Geallieerde grondstrijdkrachten in de Owen Stanley bergen bezetten gisteren het dorp Alola na kleine doch hardnekkig weerstand biedende vijandelijke groepen opgeruimd te hebben. Intussen gingen Australische en Noordamerikaanse vliegers voort met hun vluchten over de Koraalzee om de Japanse vlootconcentraties te bestoken in de wateren van Buin en Faisi op 560 kilometer ten Noord-Westen van Guadalcanal.

Hoewel de rapporten over de operaties nog onvolledig zijn, hebben Mac Arthurs vliegers in de nacht de volledige successen behaald: Twee voltreffers werden geplaatst op een zware kruiser of een slagschip, waarschijnlijk werd uitgebreide schade toegebracht aan een lichte kruiser alsmede aan een vliegdekschip. Een niet geïdentificeerd schip werd in brand gezet en twee mogelijke treffers werden geplaatst op een torpedojager.

27 Ton aan bommen werd geworpen gedurende drie aanvallen in het heldere maanlicht, waarbij de Vliegende Forten weer zorgden voor de zware lucht-artillerie. Wederom belette het schijnsel van de maan in het water een positieve identificatie van de vijandelijke schepen, die gebombardeerd werden. (Met Geallieerde Hoofdkwartier in Australië, (AP) 31.10).

Aan het einde van de eerste ronde in de slag om de Salomonseilanden en de terugtrekking van de vijandelijke vloot— gelijk Knox mededeelde — hebben de Japanners sedert de opening van deze slag in dit gebied de volgende verliezen geleden. Op zijn minst 14 schepen en mogelijk nog drie werden tot zinken gebracht en 64 werden beschadigd. De Noordamerikaanse Marine bekend gemaakt, dat 14 schepen tot zinken werden gebracht en 1 beschadigd. De Japanse verliezen in de grondgevechten op Guadalcanal en in luchtgevechten zijn ook veel groter dan die van de Noordamerikanen. Knox verklaarde tevens, „dat er geen onderbreking is in onze verbindingslinies met het eiland". Waarschijnlijk trekken de Noordamerikaanse strijdkrachten voordeel uit de afwezigheid van de vijandelijke vloot om voorraden aan te voeren voor het garnizoen op Guadalcanal (Washington, (AP) 31.10).

RUSSISCH MIDDERNACHTELIJK COMMUNIQUÉ.

Het Russisch middernachtelijke communiqué luit als volgt:

„Op 30 October bestreden onze troepen den vijand in het gebied van Stalingrad, ten Noord-Oosten van Tuapse en in het gebied van Naltsjik. Geen veranderingen vonden plaats op andere fronten. Op de Baltische Zee brachten onze schepen twee Duitse transportschepen tot zinken met een totale waterverplaatsing van 20.000 ton.

In het gebied van Stalingrad sloegen onze troepen Hitleritische aanvallen af. In de loop van de dag werden meer dan 11 officieren en manschappen gedood. 8 Tanks werden ontwricht of uitgebrand en 8 artillerie-batterijen werden tot zwijgen gebracht. 18 Duitse vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten en door het afweervuur. Ten Noord-Westen van Stalingrad hadden gevechten van plaatselijk belang plaats. Onze troepen sloegen alle vijandelijke aanvallen af en brachten den vijand verliezen toe. In een andere sector braken onze eenheden door in de vijandelijke loopgraven en ruimden in gevechten van man tegen man een vijandelijke compagnie op. Machine-geweren, een radio-zender en twee ammunitie-opslagplaatsen werden veroverd." (Moskou, (AP) 31.10).

VOORBEREIDINGEN VOOR RUSSISCHE WINTEROFFENSIEF.

Frank Bruzzo seint uit Bern:

Het Duitse nieuwsagentschap zeide, dat de Russen troepen bijeenbrengen met steun van lucht-eenheden voor een nieuw winteroffensief, hetwelk ten doel zal hebben de steden Vitebsk en Smolensk te bereiken.

Het agentschap zeide, dat de tekenen er dagelijks op wijzen, dat de Russen „machtige schokgroepen" bijeengaren in het gebied van Toropets en ten Oosten van Rzhev. Men deelde mede, dat het Russische plan klaarblijkelijk bestaat in het zenden van een dezer legers met krachtige steun van gepantserde en gemotoriseerde afdelingen in de richting van Velikie Luki, waarna een omsingelende beweging naar het Zuiden zal worden uitgevoerd teneinde de rivier de Dvina nabij Vitebsk te bereiken Deze laatste stad ligt ten Noord-Westen van Smolensk.

Het nieuwsagentschap verklaarde verder, dat een ander schokleger zal oprukken langs de spoorweg naar Vyazma, waarna men vervolgens in Zuidelijke richting zal omslaan in een poging de stad Smolensk van de Zuidwestelijke zijde in te nemen. Men zeide, dat machtige versterkingen van de Russische luchtvloot worden bijeengebracht zowel bij Rzhev als ten Zuiden van Toropets. De verbeterde weersgesteldheid heeft tot gevolg gehad dat de wegen weer zijn vrijgekomen, waarover men thans „belangrijke" Russische materialen kan vervoeren. Gedurende verscheidene dagen, aldus vertelt men, is de Duitse luchtmacht bezig geweest met het bombarderen van concentratie-centra, alsook spoorweglijnen bij Toropets, Rzhev, Ostaschkov en van Kalinin tot Sobalage (Bern, (AP) 30.10).

BUITENLAND.

8 OOSTENRIJKERS VERMOORD.

De Britse radio maakte bekend, dat nog 8 Oostenrijkers door de nazies te Gratz zijn vermoord. Men zeide, dat de terechtstellingen thans het gemiddelde van 1 per dag bereikt hebben, sedert de beschuldigingen van verraad en communistische handelingen in het midden van September (New York, (AP) 30.10).

WINTERKLEREN NAAR RUSLAND.

De Britse Minister van Economische Oorlogvoering Hugh Dalton deelde onlangs aan het Britse volk mede, dat vele Britten deze winter het zullen moeten stellen zonder nieuwe winterkleding.

Dit komt omdat grote verschepingen van wollen klederen — meer dan de 500.000 dekens en 400.000 wollen kledingsstukken van het vorig jaar — naar Rusland worden gezonden.

GRIEKSE VLUCHTELINGEN IN DE CONGO.

De Belgische Congo Regering maakt bekend, dat de eerste groep Griekse vluchtelingen is aangekomen. Deze groep bestaat uit 1000 personen, die zich zullen vestigen in de rijke, vruchtbare streek van de provincie Ituri in het Noord-Oosten van de Belgische Congo. Zij zullen tijdelijk worden ondergebracht in de school- en hospitaalgebouwen, totdat zij vertrekken zullen naar Bunia, een dorp, dat in het bijzonder voor hen gebouwd wordt.

Tegen het eind van het jaar worden weder 2000 Grieken verwacht. Deze zullen zich vestigen in de provincies Kivu, Ruanda Urundi en Kasai.

BONAIRE.

PLANTEN EN BOMEN ALS ZEEP GEBRUIKT.

De oorlog doet den mens teruggrijpen naar middelen, die reeds lang in onbruik zijn geraakt. Wat zal men doen, als er eens een gebrek aan zeep komt? Van het grootste belang is te weten, hoe men zich vroeger in dit opzicht beholpen heeft, of hoe men zich op afgelegen plaatsen nog behelpt.

Op Bonaire is de gewoonte om planten als zeep te gebruiken nog vrij algemeen in zwang. Uit het feit, dat iedereen u weet te vertellen, welke planten daarvoor genomen moeten worden, en hoe ge te werk dient te gaan, mag men dat veilig concluderen.

Matrozen nemen de planten nog wel eens mee, om op zee hun kleren te wassen. Op de knoek gebruikt men ze voor de voorwas, om het daarna nog eens met gewone zeep over te doen, daar de planten niet geheel zuiver wassen. Ook is het nog heel gewoon, dat men met de cadusji zijn lichaam wast. Wij kunnen er zeker van zijn, dat deze middelen op eeuwenoude tradities berusten, en afkomstig zijn van Bonaire's eerste bewoners: de Indianen.

Voor het wassen van klederen gebruikt men vijf soorten planten.

De blaadjes van de Wajacá, ook pokhout genoemd (Gujacum officinale) doet men in een doekje, drenkt het in water, knijpt het bundeltje fijn, en wrijft er mee over het goed.

De bast van de Palu Hucu, ook steenhout of sjengnol genaamd (Jacquinia barbasco), wordt fijn geklopt en eveneens in een doekje gebruikt.

Jerba Stinki (Datura Metel). De blaadjes worden op een steen gewreven totdat het goed schuimt, dan wordt de was erop geklopt. Als wassteen gebruikt men wel een stuk hersencoraal, dat door zijn ribbelige formatie op een wasbord gelijkt.

Bulu Bari (Gujacum Sanctum). Behalve voor klederen kan men deze plant ook voor het wassen van het hoofdhaar gebruiken, maar met grote voorzichtigheid, dat het sop niet afdruipt over het gezicht. Komt het in de ogen, dan kan men er blind van worden.

Pita (Agave sisalana). Niet te verwarren met de Cucú, die er veel op lijkt. De dikke bladeren worden in mootjes gesneden en in een doekje gebruikt.

Voor het lichaam kent men er maar één.

En die ene is de alom bekende Cadusji. Zowel de gewone cadusji (Cereus repandus), als de Cadusji pusji (Cephallocereus lanuginosus), als de Jatu (Lemaireocereus griseus). Men ontdoet een cactusarm van zijn doornen, snijdt er met de machéte (een soort hakmes) een schijf af, en gebruikt die als zeep. De cadusji schuimt zeer goed en laat geen vet achter, qualiteiten, waardoor hij ook nu nog door menigeen gepraefereerd wordt boven zeep om zijn haren te wassen. Maar hij moet vers zijn: een cadusji van twee dagen oud is zeker reeds onbruikbaar.

Enige tijd geleden zocht een Amerikaans professor of de oorzaak van melaatsheid niet kon gelegen zijn in het aanwenden van planten als zeep. Wat Bonaire aangaat, de mensen weten daar niets van. Wel waarschuwt men u er dringend voor, de planten voor de was niet voor het lichaam te gebruiken, dat is hoogstgevaarlijk. Het bijtende sap haalt de huid open en zou zo misschien dispositief kunnen werken om de gevreesde ziekte op te lopen. De zachte inhoud van de cadusji's is zeker onschuldig.

De traditie zegt hier, dat melaatsheid (mal malu) door het eten van rauwe vis veroorzaakt wordt.

NEDERLAND.

PRINS BERNHARD TE JACKSON.

Zijne Koninklijke Hoogheid de Prins der Nederlanden heeft op het vliegveld te Jackson de Nederlandse vliegers geïnspecteerd.

MINISTER VAN DEN BROEK NAAR LONDEN.

Minister Ingenieur Joop van den Broek is van de Verenigde Staten van Amerika vertrokken om zijn taak als Minister van Financiën te aanvaarden.

MINISTER FUERSTNER TEVREDEN.

Minister Johannes Th. Fürstner is in Londen aangekomen. Hij vertelde zeer tevreden te zijn over zijn taak en over alles, wat hij in de Verenigde Staten van Amerika, Curaçao en Suriname gezien heeft. Hij sprak vooral zijn voldoening uit over zijn bezoek aan President Franklin D. Roosevelt.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Londen:** Churchill heeft heden 2500 vertegenwoordigers van de mijnwerkers in Engeland toegesproken. Andere sprekers waren Premier Jan Christiaan Smuts van Zuid-Afrika en Majoor Lloyd George. Aanwezig waren ook Cripps, Attlee, Bevin en Mevrouw Churchill.

— **Bern:** Gemeld wordt, dat in geheel Haute Savoye in Frankrijk betogingen en stakingen plaats hebben, welke samenvallen met de komst van Duitse doktoren, die door het Reich zijn gezonden om de Franse arbeiders te onderzoeken, die naar Duitsland zullen worden gezonden. Een Frans bericht zeide, dat groepen vrouwen in verschillende steden de medische centra zijn binnengedrongen en de doktoren hebben lastig gevallen om alzo te beletten, dat haar echtgenoten wierden onderzocht. Een Frans bericht meldde: „Het volk betuigt zijn ontevredenheid niettegenstaande alle verzoeken van de Franse autoriteiten. Morgen, 1 November, zal begonnen worden met het opsporen van arbeiders, die naar Duitsland zullen worden gezonden onder Lavals laatste campagne van samenwerking met de nazies.

— **Berlijn:** Het Duitse Hoofdcommando beweerde, dat de nazie-troepen een belangrijke rivier zijn overgestoken in het gebied van Naltsjik in de Caucasus na de Russische verdedigers te hebben verniетigd.

— **Moskou:** Het schijnt, dat de Russen het grote Duitse offensief in de Naltsjik-sector gestuit hebben na hun terugtrekking naar nieuwe linies, die de centrale toegang in de Caucasus beschermen.

— **Moskou:** Ruslands wintercampagne werd formeel ingeluid door een opdracht van Moskou aan de troepen om de zware uniformen aan te doen.

— **Moskou:** George Alexandrov, Hoofd van het Propaganda-departement van het Centrale Comité in de communistische partij, zeide in een artikel van „Pravda": „Het strategische plan van de Duitsers voor 1942 is in de war gestuurd". Hij zeide, dat de Duitsers van plan waren geweest om de Zuidelijke strijdkrachten van Voronesj af te snijden, om Stalingrad en het gehele Zuiden in enkele weken te bezetten en zich dan te keren tegen Moskou en Groot Britannië. Hij schatte, dat 100 divisies het voornaamste deel vormen van de Wehrmacht in de Zuidelijke campagne met 2000 vliegtuigen, vele tanks en veel artillerie. De beste Duitse troepen werden volgens Alexandrov tegen Stalingrad ingezet. Hij deelde mede, dat 1500 tot 2000 kanonnen de stad beschoten en de vliegtuigen tot 2000 vluchten per dag over het front maakten.

GENERAAL SMUTS VOOR DE RADIO.

Vanmiddag van 14.15 tot 14.45 uur zal Generaal Jan Christiaan Smuts voor de radio spreken, zo seinde Doctor Hubertus Jan van Mook vanmorgen aan Curaçao's Gouverneur Doctor Petrus Albertus Kasteel. De Zuidafrikaanse premier zal worden ingeleid door Professor Pieter Sjoerd Gerbrandy, en na den Premier zal Dr. Van Mook spreken. Golflengte 13.86 meter.

Nederlandse Emigranten naar Noordamerika.

In de 17e en 19e eeuw leverde ons land veel mensen, die hielpen het Noordamerikaanse leger te vormen.

Uit Willemstad groeide New Yorks hoofdstad.

KUITBROEKEN OF „KNICKERBOCKERS".

In „Gids" lezen wij o.a. in een artikel van Dr. Henry Beets:

„Er zijn in de Verenigde Staten twee groepen Nederlanders, twee takken van de Nederlandse stam.

De eerste was die der „Knickerbockers", zoals de nakomelingen van deze groep zich bij voorkeur noemen.

„Knickerbocker" komt van het Nederlandse woord „kuitbroek". Deze naam wordt gebruikt om aan te geven, dat de eerste Nederlandse kolonisten de traditionele kuitbroek droegen, zoals men dit ziet op afbeeldingen van Stuyvesant en andere leiders der pioniers. Washington Irving beschreef op humoristische wijze deze pioniers in zijn boek: „Geschiedenis van New York".

Nadat Henry Hudson, met zijn schip „De Halve Maan" op zoek naar een Noord-Oost passage in 1609, toevallig de nu naar hem genoemde prachtige rivier ontdekte, zonden de Nederlanders het volgend jaar al een schip naar de pas ontdekte en noemden dit schip de „Manhattan". Deze naam werd later gegeven aan het eiland waarop de stad New York gebouwd is. De vroegere naam van deze stad — zoals ieder weet: Nieuw Amsterdam — dateert van 1624.

Het gehele omliggende land, de tegenwoordige staten New York en New Jersey, werd Nieuw Nederland genoemd. **In 1650 telde Nieuw Amsterdam ongeveer 1000 inwoners.** Toen de Britten het in 1664 veroverden, ontving het zijn huidige naam: New York. De stad telt thans meer dan 7.000.000 inwoners. De hoofdstad van de staat New York, Albany, tegenwoordig een stad van 130.000 inwoners, is ontstaan uit de dorpen **Beverwijk, Fort Oranje en Willemstad.** En zo zouden we kunnen doorgaan met plaatsnamen, éëns Nederlands, maar nu langzamerhand Engels geworden.

Velen van de eerste kolonisten van „Nieuw Nederland" waren Nederlanders maar niet allemaal. Sommigen van hen waren wezen, die naar de nieuwe wereld gezonden werden. De meesten van hen waren kooplieden. In 1643 woonden er 3000 Nederlanders. In drie jaar tijds daalde hun aantal tot 1000, ten gevolge van oorlogen met de Indianen. Dat was blijkbaar het „dieptepunt" voor onze Nederlanders van de eerste trek. Doch toen betere tijden van vrede en voorspoed, nam het aantal mensen van Nederlandsen bloede weer toe. Velen ging het maatschappelijk zeer goed. De oude 400 „Eerste Families" werden een soort Amerikaanse aristocratie. De Roosevelts stammen af van deze families; en ook de president Van Buren. Velen waren of zijn millionnairs, zoals de Vanderbilts.

De meesten van deze oorspronkelijke pioniers waren leden van, wat men toen noemde, de Nederlandse Gereformeerde Kerk. De zuigkracht van het maatschappelijk leven en de al te halstarrige gehechtheid aan de Nederlandse taal in de kerkdiensten vervreemdde duizenden van de kerk der vaderen.

In 1845 telde de Gereformeerde Kerk, die in 1628 gesticht werd, 274 kerken met 275 predikanten, 22879 gezinnen met in totaal 32883 belijdende leden.

Doch, hoewel deze kerkengroep, in hoofdzaak gevormd door de nakomelingen van deze eerste Nederlandse kolonisten uit de tijd der Dordtse vaderen, slechts is als de „kleine stam van Benjamin" onder de grotere kerkengroepen, toch blijft ze bij voortdurning Nederlands in traditie in en geest. En in het bizonder geldt voor Nieuw Amsterdam, wat een hedendaags auteur schreef over ons volk: „De Nederlanders nemen over het algemeen niet zo gauw de methoden, de godsdienst en leefwijze van een ander volk over, doch door hun eigen evenwichtigheid, hun volharding en de eigenschap om dag-aan-dag hun eigen leven te leven, slagen zij er enigermate in, de mensen waaronder zij komen te verkeren om te vormen tot hun eigen levensvorm en -begrip".

Hij gaat dan verder: „New York, het voormalige Nieuw Amsterdam, is hier een bewijs van. Want, hoe lang het ook geleden is, dat de Nederlanders hun invloed en macht over het geloof en de ontwikkeling der stad verloren hebben; en hoevele volken ook elkander in grote golven hebben opgevolgd, over de wereldstad varend als een storm van vlees en been, toen deze wind stilde, was er toch nog altijd het Nederlandse stempel. Een belangrijk deel van New Jersey is nu nog steeds doordrongen van Nederlandse gevoelens en denkbeelden.

Datzelfde geldt ook van de staat Michigan".

De „Pilgrim Fathers".

De tweede groep Nederlanders, waarin onze broeders en zusters, ook die van Nederlands West Indië speciaal belang zullen stellen, kwam meer dan tweehonderd jaar later naar Amerika dan de „Knickerbockers".

Dat was ook een geheel andere groep.

Terwijl de eerste hoofdzakelijk naar de Nieuwe Wereld gekomen waren op zoek naar goud, kwam de tweede groep om God beter te dienen dan men dat in het land der vaderen kon en mocht doen. Dit ten minste voor den gemiddelden emigrant uit deze groep.

Ook spraken bij deze „trek" economische overwegingen een belangrijk woord mede. Het is belangwekkend genoeg, tenminste iets te vernemen omtrent de economische oorzaken, die „onze mensen" geleid hebben tot de grote trek van 1846 en in de volgende decenniën.

Gedurende de eerste jaren van de 19de eeuw waren de maatschappelijke omstandigheden in Nederland niet gunstig. Tijdens de Napoleontische jaren konden de boeren tamelijk hoge prijzen voor hun producten maken. Doch dit was maar van korte duur. Dr. Van Hinte verhaalt ons in zijn prachtig werk „Nederlanders in Amerika": Toen meer normale toestanden gingen heersen in de omliggende landen, werden na 1817 overvloedige oogsten binnengehaald. Engelse, Franse en andere markten werden gesloten voor buitenlands koren en toen Pruisische en Russische granen tegen zeer lage prijzen in Nederland werden ingevoerd, omstreeks 1820, kwam er een grote verandering en „vielen" de prijzen snel.

In 1816 — '17 werd tarwe verkocht voor f 3.90 en rogge voor f 2,25 per last; in 1823 waren deze prijzen gedaald tot respectievelijk f 1.— en 84 cent.

Vooral onze provinciën die granen uitvoerden — zoals Groningen en Zeeland — werden hierdoor zwaar getroffen. In het bizonder de boeren op de kleigronden.

In 1825 waren er in sommige streken grote overstromingen, met name in Zeeland. Veeziekten veroorzaakten veel schade in 1826. In de jaren 1828 — '30 waren er misoogsten.

Daar kwamen nog bij de biezondere lasten, die de Belgische opstand met zich meebracht. De belastingen werden steeds hoger; waaronder dan vooral begrepen waren de hoge rechten op meelsoorten.

Toen brak er een ziekte uit onder de aardappelen, het voornaamste volksvoedsel. Men keerde toen weer terug tot het oude „menu": allerlei soorten erwten en bonen. In 1845 waren er tegelijkertijd aardappelziekten en lage graanprijzen.

In al deze jaren waren de lonen der boerenarbeiders ontzettend laag.

Hier volgt een voorbeeld van wat een van deze boeren — J. van der Luyster uit Borsele in Zeeland, die nog wel bekend stond als een goedhartig man — zijn meesterknecht betaalde in 1838. Slechts f 144.— in een heel jaar!!

In de provicie Friesland was de economische toestand nog slechter dan in Zeeland. Dr. Van Hinte deelt ons hieromtrent mede: „Het dagloon van seizoenarbeiders was zo laag, dat het een wonder was hoe een boerenknecht en zijn gewoonlijk talrijk gezin in leven konden blijven. Bovendien huurde de boer steeds minder mensen, omdat hij ook al hoge huur en hoge belastingen moest betalen. Het was dan ook niet te verwonderen, dat vooral in de winter en in het voorjaar, als ze zonder werk liepen omdat de akkers niet bewerkt konden worden vele mensen geholpen moesten worden door Armenzorg".

„Het ellendigst", zo gaat hij voort, „waren de maatschappelijke toestanden op de heidevelden, zoals in Rottevalle en vele dorpen in Drente, waar de huizen der mensen maar weinig beter waren dan „varkenskotten". In de steden waren de toestanden ook zeer slecht".

De overgang van beschermende rechten naar vrijhandel luide een zeer critieke tijd in voor de Hollandse handel.

In enkele plaatsen, zo vertelt Dr. Van Hinte ons, braken „aardappeloproeren" uit. Dit geschiedde vooral in 1854.

De belastingen ter verkrijging van gelden voor Armenzorg werden enorm hoog.

En geen wonder! In het jaar 1841 ontving dertien procent van de bevolking steun. En het was maar weinig wat deze ongelukkigen kregen. In 1845 bedroeg het aantal steuntrekkenden achttien procent van de gehele bevolking. Nog erger werd het in 1850. Toen was dit percentage gestegen tot zeven en twintig.

De levensomstandigheden van de arbeidersklasse waren gedaald tot het peil van de vroegere slaven, of in het gunstige geval van de lijfeigenen uit onze historie.

Kinderen werden gedwongen te werken als nooit tevoren. Om maar wat te verdienen! De economische toestand gedurende het tweede kwart van de negentiende eeuw was zo slecht in Nederland, dat het niet te verwonderen was, dat, toen het denkbeeld om te emigreren eenmaal in de gedachten der Nederlanders opgekomen, dit idee zich als een lopend vuurtje verspreidde. Het scheen de enige uitweg.

Bij al deze economische redenen kwamen nog de godsdienstige motieven, waar in het begin van dit hoofdstuk reeds op gezinspeeld werd. Zodanige motieven hebben bewezen een stuwkracht te zijn van een ongewoon, volhardend en verheven soort. Dit kwam duidelijk uit in de komst van de pelgrimvaders van Nieuw Engeland. En veel meer dan menigeen beseft heeft deze kracht ook onze Hollandse Pelgrimvaders van het Westen geïnspireerd.

Wij Ontvingen:

The Dialog Mass, door **Gerald Ellard S.J.** uitgegeven door Longmans, Green & Comp. te New York, 223 pag., $2,75.

De Noordamerikaanse Jezuïet Pater Ellard heeft zich door tal van publicaties en lezingen een zekere bekendheid verworven als promotor van de gedialogeerde mis, d.w.z. het opdragen van een Stille Heilige Mis, waarbij het aanwezige publiek als mede-offeraar met den Priester de daarvoor aangewezen gedeelten hardop medebidt.

Langzamerhand is enigszins de gedialogeerde H. Mis overal ingevoerd, zowel in Zuidelijke landen als in Noordelijke landen, vooral èchter natuurlijk in landen van het Noorden, wier bevolking meer tot systematisering, rubricisme en organisatie geneigd is dan de zoveel spontanere Zuidelijker volken. Toch vindt men de gedialogeerde Mis ook wel in Italië. De Verenigde Staten vormen natuurlijk een land, waar de gedialogeerde H. Mis al heel ras wortel schoot. Pater Ellard voorziet, dat na verloop van één generatie de gedialogeerde H. Mis overal in de Verenigde Staten zal bestaan.

Het is bekend, dat de gezongen H. Mis de eigenlijke historische wijze is. Voor goed begrip dient hier terstond te worden opgemerkt, dat er naar het wezen tussen de Stille of Gezongen H. Mis niet het minste onderscheid bestaat en beide vormen de mystieke hernieuwing zijn van Christus' zoendood. Het gaat hier dus alleen om de uitwendige wijze van uitvoering, en nademaal alle gelovigen in het zelfde priesterschap delen, nl. de één als Priester, de ander als Diaken en de derde als Leek, als naar Gods roeping, zal de wijze waarop de H. Mis wordt opgedragen steeds zoveel mogelijk gelegenheid dienen te bieden, dat elkeen naar zijn functie en plaats hierin actief deelneme, maar alles in en rond den Priester als plaatsbekleder van Christus. Pater Ellard, en velen die het weten kunnen met hem, zijn van mening, dat de gedialogeerde H. Mis „affords active lay participation in Catholic public worship", reden waarom „the Liturgical Movement embodies the Dialog Mass as a means to its end." (blz.3).

Vooral het laatste, nl. dat de gedialogeerde H. Mis een **middel** is, blijkt ons het beste woord uit het boek, dat overigens een keur van materiaal biedt voor geestelijken zowel als leken, die zich van hun H. Vormsel bewust zijn en actieve Katholieken van de daad zijn en blijven. Dat men in de gedialogeerde H. Mis het gemeenschapsbesef van de Kerke Christi beklemtoont is een van de grootste verdiensten in een tijd, dat men uit het Christelijk gemeenschapsbesef ontwricht en badend in individualisme zijn heil zoekt bij een — zoals wij reeds enkele dagen geleden schreven — renaissance van het heidendom in gemeenschapsbesef van totalitarisme, zelfs in democratische staten. Deze enorme verdienste van de gedialogeerde H. Mis weegt wellicht op den duur op tegen het nadeel, dat men gaat ontaarden in een geliturgiseer, waarbij de rubrieken belangrijker worden dan hetgeen zij bepalen.

Wellicht zou het aanbeveling verdienen om in zulke boeken over het **hoe** der gemeenschap ook te doen schrijven over het **waarom**, een taak, die misschien niet voor Pater Ellard is weggelegd. Maar voor de practijk is dit boek een prachtig manuaal. Statistieken, overzichten en grafiekjes reien zich aaneen, wanneer de inleidende hoofdstukken voorbij zijn. In het hoofdstuk „Encircling the Globe", een revue hoe het met de gedialogeerde H. Mis overal gesteld is, wordt Nederland niet genoemd; ons land komt slechts eenmaal ter sprake, nl. op blz. 42, naar aanleiding van een liturgische commissie van 's Hertogenbosch in „Holland".

Waar er ook door enkele pastoors te onzent zulke prachtige pogingen gedaan worden (blijkens kennisneming ook met groot succes) in deze richting, zal zulk een boek vooral voor Heren Geestelijken van blijvende waarde zijn.

EMMASTAD

WACHTDIENSTEN: Za. en Zo.:

Telegram Afdeling:
31.10: Hr. Bonzet, tel. 353, Louise de Colignylaan 14.
1.11: Hr. Schaap, tel. 353, Amalia van Solmslaan 4.

Shipping & Supplies:
Hr. de Vlieger, tel. 244 Bernhardlaan 10.

Scheepvaart Afdeling:
31.10 Hr. de Troye, tel. 724, Emmastad 133A.
1.11 Hr. Zee, tel. 690, Emmalaan 1.

Dok Afdeling:
Hr. van Hasselt, tel. 468, Negropont 34 en Hr. Prins, tel. 330, Hotel Kamer 61.

Wekelijkse bridge-avond: De prijswinnaars van de Bridgeavond van Dinsdag jl. (27-10) waren:

Dames: 1e prijs Mevrouw van Dijk; 2e prijs Mejuffrouw Gomperts; Heren: 1e prijs de heer Robbers; 2e prijs de heer Lemmens.

Bij wijze van afwisseling wordt op de bridge-avond van 3 December met vasten partner gespeeld. Wanneer iemand geen partner heeft, moet dit geen reden zijn om weg te blijven, want op de club zal zeker een medespeler te vinden zijn. Reserveert uw Dinsdagavond. Aanvang 20.15 uur precies.